

Седа Викторовна Марутян

Биологический факультет

Кафедра биохимии, микробиологии и биотехнологии
Доцент

☎ 48-79

✉ marsed@ysu.am

🎓 Образование

Учреждение	Ереванский государственный университет
Факультет	Биологии
Дата	1989 - 1992
Степень / Звание	Аспирант

Учреждение	Ереванский государственный университет
Факультет	Биологии
Дата	1984 - 1989
Степень / Звание	Квалифицированный специалист

🎓 Ученое звание/Ученая степень

Учреждение	Ереванский государственный университет
Дата	2007
Степень / Звание	Доцент
Специальность	Биологические науки

Учреждение	Ереванский государственный университет
Дата	1999
Степень / Звание	Кандидат наук
Специальность	Биологические науки
Научный руководитель	Давтян Мисак Аршамович, Нашасардян Липарит Айрапетович
Научная тема	Влияние рентгеновского облучения на выживаемость дрожжей <i>Candida guilliermondii</i> NP-4 и на некоторые физико-химические параметры ДНК

Учреждение	Ереванский Государственный Университет
Дата	2022
Степень / Звание	Доктор наук
Специальность	Биологические науки
Научная тема	Метаболические изменения и структурные повреждения ДНК у рентген-облученных дрожжей <i>Candida guilliermondii</i> NP-4

🌐 Знание языков

Опыт работы

Учреждение	Ереванский Государственный Университет
Период времени	2016 до настоящего времени
Звание/степень	Кафедра биохимии, микробиологии и биотехнологии, доцент

Учреждение	Ереванский Государственный Университет
Период времени	2007 - 2016
Звание/степень	Кафедра биохимии, доцент

Научные интересы

- Биохимия, Радиационная биохимия, биохимия нуклеиновых кислот, Молекулярная биохимия, Биохимия экстремальных состояний (стресса)
-

Участие в международных конференциях и семинарах

21/05/2003 - 25/05/2003	3-ий с'езд по радиационным исследованиям Киевский национальный университет Украина
------------------------------------	--

08/09/2005 - 11/09/2005	2-ая Интернациональная конференция "Современные проблемы генетики, радиобиологии, радиоэкологии и эволюции" Об'единенный институт ядерных исследований Российская Федерация
------------------------------------	--

02/04/2007 - 04/04/2007	Международный симпозиум "Проблемы Биохимии, Молекулярной, Радиационной Биологии и Генетики" Ереванский Государственный Университет Армения
------------------------------------	---

29/05/2012 - 01/06/2012	24-ая Российская конференция по электронной микроскопии Институт Проблем Технологии Микриэлектроники и особочистых материалов Российская Федерация
------------------------------------	--

10/09/2018 - 14/09/2018	8-ой Интернациональный Конгресс "Слабые и сверхслабые поля и излучения в биологии и медицине" Санкт-Петербургский Политехнический Университет Российская Федерация
------------------------------------	---

16/09/2021 - 17/09/2021	Международная конференция по Микробиологии "Биология и Биотехнология Микроорганизмов"
------------------------------------	--

07/06/2021 - 11/06/2021 XII International Scientific Conference "Microbe Technologies: Fundamental and Applied Aspects"
Instsute of Microbiology, NAS of Belarus
Беларусь

09/07/2022 - 14/07/2022 IUBMB FEBS PABMB 2022
Португальское Биохимическое сообщество
Португалия

Членство

Учреждение МОНКС РА, Интернациональное жюри МОБ
Период времени 2019 до настоящего времени

Учреждение Ереванский государственный университет, Специализированный совет 051
Биофизика
Период времени 2023 до настоящего времени

Публикации

Статья

Changes in ATPase activity, antioxidant enzymes and proline biosynthesis in yeast *Candida guilliermondii* NP-4 under X-irradiation

Hasmik Karapetyan, Syuzan Marutyan, Anna Muradyan, Hamlet Badalyan, Seda Marutyan,

Karen Trchounian

Journal of Bioenergetics and Biomembranes 2024 1-8

Статья

THE REGULATION OF DEAMINATION OF ADENINE COMPOUNDS IN BREAST AND LIVER IN DMBA-INDUCED BREAST CANCER RATS TREATED BY HYPERICUM ALPESTRE

G. H. PETROSYAN, S. V. MARUTYAN, N. V. AVTANDILYAN

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2024 17-26

Статья

Royal Jelly-Mediated Silver Nanoparticles Show Promising Anticancer Effect on HeLa and A549 Cells Through Modulation of the VEGF α /PI3K/Akt/MMP-2 Pathway

Meri Kocharyan, Syuzan Marutyan, Edita Nadiryan, Mikayel Ginovyan, Hayarpi Javrushyan,

Seda Marutyan, Nikolay Avtandilyan

Applied Organometallic Chemistry 2024 1-11

Статья

The antimicrobial effects of silver nanoparticles obtained through the royal jelly on the yeasts *Candida guilliermondii* NP-4

Seda Marutyan, Hasmik Karapetyan, Lusine Khachatryan, Anna Muradyan, Syuzan Marutyan,
Anna Poladyan, Karen Trchounian
Scientific Reports 2024 19163

Статья

ALTERATION OF TOTAL AND MITOCHONDRIAL ATPASE ACTIVITY IN THE BREAST AND LIVER IN BREAST CANCER-INDUCED RATS

Seda V. Marutyan, Gayane A. Petrosyan, Anna R. Muradyan, Lilit A. Marutyan, Syuzan A. Marutyan,

Nikolay V. Avtandilyan

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2022 151-160

Статья

Changes in growth kinetic parameters, morphology and mitotic activity of yeasts *Candida guilliermondii* exposed to the low-intensity waves of 51.8-GHz frequency

Seda Marutyan, Syuzan Marutyan, Liparit Navasardyan, Karlen Hovnanyan, Armen Trchounian

Archives of Microbiology 2021 3707-3714

Статья

51,8 ԳՀՑ հաճախականությամբ էլեկտրամագնիսական ճառագայթների ազդեցությունը *C. guilliermondii* NP-4 խմորասնկերի լիպիդային գերօքսիդացման գործընթացների և կատալազիակտիվության վրա

Հ.Ս. Կարապետյան, Է.Խ. Բարսեղյան, Ս.Վ.Մարության

Հայաստանի կենսաբանական հանդես 2021 67-71

Статья

Ultrastructural investigation of acidocalcisomes and ATPase activity in yeasts *Candida guilliermondii* NP-4 as “complementary” stress-targets

Marutyan S., Marutyan S., Navasardyan L., Trchounian A., Hovnanyan K., Hovnanyan M.

Letters in Applied Microbiology 2020 413-419

Статья

ВЛИЯНИЕ РЕНТГЕНОВСКОГО И МИКРОВОЛНОВОГО ИЗЛУЧЕНИЙ НА ДЕЗАМИНИРОВАНИЕ ПУРИНОВЫХ НУКЛЕОТИДОВ В ДРОЖЖЕВЫХ КЛЕТКАХ *CANDIDA GUILLIERMONDII* НП-4

S. Marutyan, G. Petrosyan, S. Marutyan, L. Navasardyan, A. Trchounian

Известия высших учебных заведений. Серия: химия и химическая технология (Izvestiya Vysshikh Uchebnykh Zavedenii, Seriya Khimiya i Khimicheskaya Tekhnologiya)
2019 48-52

Статья

COMPARATIVE STRUCTURAL ANALYSIS OF YEASTS *CANDIDA GUILLIERMONDII* NP-4 CULTIVATED WITH AND WITHOUT NITROGEN SOURCE

K. O. HOVNANYAN, H. V. GASPARYAN, S. V. MARUTYAN, L. H. NAVASARDYAN, A. H. TRCHOUNIAN

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2019 53-58

Статья

ԱԵՏ-ազային ակտիվության փոփոխությունը ռենտգենյան ճառագայթահարման ենթարկված *Candida guilliermondii* НП-4 խմորասնկերի միտոքոնդրիումներում

Ս.Վ.Մարության

Հայաստանի կենսաբանական հանդես 2019 97-99

Статья

Investigation of DNA isolated from yeasts CANDIDA GUILLIERMONDII NP-4 and from bacteria Escherichia Coliby fluorescence analyses

Marutyanyan S.V., Navasardyan L.H.

New Armenian Medical journal 2018 78-85

Статья

Միլիմետրական և դեցիմետրական տիրույթների ճառագայթահարման ազդեցությունը պուրինային նուկլեոտիդների դեզամինացման վրա C.guilliermondii НП-4 խմորասնկային բջիջներում
Մարուրյան Ս.Վ., Պետրոսյան Գ.Հ., Մարուրյան Ս.Ա., Նավասարդյան Լ.Հ.

Биологический журнал Армении 2017 6-9

<https://www.google.am/search?q=%D5%B0%D5%A1%D5%B5%D5%A1%D5%BD%D5%BF%D5%A1%D5%B6...>

Статья

Survival and changes in morphology, mitotic and metabolic activity of yeast Candida guilliermondii exposed to X-irradiation

Navasardyan L., Marutyanyan S., Hovnanayan K., Trchounian A.

Indian Journal of Biochemistry and Biophysics 2017 273-280

<http://nopr.niscair.res.in/handle/123456789/34>

Статья

COMPARATIVE INVESTIGATION OF WATER-SOLUBLE PROTEINS OF X-RADIATED YEASTS CANDIDA GUILLIERMONDII NP-4 BY ELECTROPHORESIS

Gayane Petrosyan, Syuzan Marutyanyan, Lilit Arshakyan, Seda Marutyanyan

ԵՊՀ ՈԻԳԸ գիտական հոդվածների ժողովածու 2017 157-163

Статья

Влияние рентгеновского облучения на структуры ДНК дрожжей C.guilliermondii НП-4

С.В.Марутян, Л.А.Навасардян, Бадалян Г.Г., М.А. Шагинян

Химия и химическая технология 2016 90-94

http://elibrary.ru/title_about.asp?id=50556

Статья

Ռենտգենյան ճառագայթման ազդեցությունը C.Guilliermondii НП-4 խմորասնկային քրոմատինի ֆյուորեսցենտային ցուցանիշների վրա

Ս.Վ.Մարուրյան, Լ.Հ.Նավասարդյան

Գիտաբժշկական հանդես 2016 28-32

<http://nih.am/journal/>

Статья

իոնացնող ճառագայթների ազդեցությունը բջիջների բազմացման վրա

Ս.Վ.Մարուրյան

Բնագետ 2016 62-65

<http://www.ysu.am/bnaget>

Статья

Влияние рентгеновского иблучения на флюоресцентные параметры ДНК дрожжей, облученных при разных температурах

С.В.Марутян, А.Л.Навасардян, Л.А.Навасардян

Химия и химическая технология 2015 5-7

http://elibrary.ru/title_about.asp?id=50556

Статья

Հիվանդ և առողջ մարդկանց աղիքային միկրոֆլորայի Escherichia coli բջիջների ԴՆԹ-ի ուսումնասիրությունը ֆյուկորեսցենտային մեթոդով

Ս.Վ.Մարության

Գիտաբժշկական հանդես 2015 34-38

<http://nih.am/journal/>

Статья

Transmission and Scanning Electron Microscopy of Contacts between Bacterial and Yeast Cells in Biofilms on Different Surfaces

Karlen Hovnanyan, Seda Marutyan, Liparit Navasardyan, Astghik Pepoyan, Armen Trchounian

Open Access Library Journal 2015 e1492.

<http://www.scirp.org/journal/oalibj/>

Статья

Impact of Lactobacillus acidophilus INMIA 9602 Er-2 and Escherichia coli M-17 on some clinical blood characteristics of familial Mediterranean fever disease patients from the Armenian cohort

Seda Marutyan, Marine Balayan, Anahit Manvelyan, Marianna Isajanyan, Vardan Tsaturyan,

Astghik Pepoyan, Francesco Marotta, Tamas Torok

International Journal of Probiotics & Prebiotics 2015 91-96

<http://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=12100157221&tip=sid>

Статья

ВЛИЯНИЕ РЕНТГЕНОВСКОГО ОБЛУЧЕНИЯ НА ДЕЗАМИНИРОВАНИЕ ЦИТИДИНОВЫХ СОЕДИНЕНИЙ В ДРОЖЖЕВЫХ КЛЕТКАХ

Марутян С.В., Навасардян Л.А., Навасардян А.Л., Аршакян Л.

Հայաստանի կենսաբանական հանդես 2014 75-78

<http://www.flib.sci.am/eng/Biology/>

Статья

ՌԵՆՏԳԵՆԱԿԱՆ ՃԱՌԱԳԱՅԹՄԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ C. guilliermondii ՈՒՍՈՐԱՍԵՆՎԱԾԻՆ ԲԶԻԶՆԵՐԻ ԿԵՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա.Լ.Նավասարդյան, Ս.Վ.Մարության, Լ.Հ.Նավասարդյան, Մ.Ա.Դավթյան

ԵՊՀ Գիտական տեղեկագիր, Բնական գիտություններ 2011 46-49

Статья

Изучение влияния рентгеновского облучения на ультраструктурную организацию волютинообразования у Candida guilliermondii

Овнанян К.О., Навасардян А.Л., Саргсян К.А., Овнанян М.К., Навасардян Л.А., Марутян С.В.

Вестник МАНЭБ 2011 34-37

Статья

Տարբեր օրգանիզմների ԴՆԹ-ի համեմատական ուսումնասիրումը ֆյուկորեսցենտային անալիզի եղանակով

Մ. Ա. Դավթյան, Լ. Հ. Նավասարդյան, Ս. Վ. Մարության, Ա. Լ. Նավասարդյան

Հայաստանի կենսաբանական հանդես 2010 86-89

Конференция

The changes of deamination intensity of purine compounds in yeasts *Candida guilliermondii* under influence of X-radiation and postradiation repair

Marutyán S.V., Navasardyan A.L., Arshakyan L., Navasardyan L.A.

Конференция

DNA Fluorescence Parameters and Methylation Levels of Gut Commensal *Escherichia coli* from Crohn's Disease Patients

Marutyán S.V., Pepoyan A., Manvelyan A.M., Balayan M.H., Minasbekyan L.A., Hwvnanajan K.O., Tsaturyan V.

Конференция

The investigation of guanine compounds deamination intensity after the influence of X-ray irradiation and repair in *Candida* yeasts

Marutyán S.V., Navasardyan L.A., Navasardyan A.L., Arshakyan L.

Конференция

Ֆյուորեսցենտային սպեկտրոմետրիայի մեթոդի կիրառությունը կենսաքիմիայի ուսուցման գործընթացում

Մարտյան Ս.Վ., Նավասարդյան Լ.Ն.

Конференция

Влияние микроволнового излучения на рост и ферментативную активность дрожжей *Candida guilliermondii* НП-4

Марутян С.В., Петросян Г.А., Марутян С.А., Навасардян Л.А., Трчунян А.А.

Конференция

Влияние рентгеновского облучения и микроволн на морфологию дрожжевых клеток *C.guilliermondii* НП-4

С.В. МАРУТЯН, С.А. МАРУТЯН, Л.А. НАВАСАРДЯН, К.О. ОБНАНЯН

Конференция

Влияние рентгеновского облучения и микроволн на АТФ-азную активность митохондрий дрожжей *C.guilliermondii* НП-4

Լ.Ա.Նավասարդյան, Ս.Վ. Մարտյան, Ս.Ա. Մարտյան, Գ.Ա.Սետրոսյան

Конференция

Influence of Royal Jelly on the Growth of Yeasts *Candida guilliermondii* Exposed to Electromagnetic Radiation

S. Marutyán, S.A.Marutyán, S. Gevorgyan, L. Navasardyan, A. Trchounian

---

Конференция

Влияние миллиметровых волн на активность антиоксидантных ферментов дрожжей *Candida guilliermondii* NP-4

Կարապետյան Ա.Մ, Մարտյան Ս.Վ, Բարսեգյան Յ.Ճ.

Конференция

INFLUENCE OF NON-IONIZING RADIATION ON LIPID PEROXIDATION PROCESSES IN YEAST *C. guilliermondii* NP-4

H. Karapetyan, L.Anikyan, S. Marutyan

Конференция

Royal jelly as a means of regulating lipid peroxidation processes of *C. Guilliermondii* HP-4 yeast exposed to X-rays

Hasmik Karapetyan, Seda Marutyan

Конференция

Changes in some metabolic processes of yeasts *Candida guilliermondii* NP-4 under influence of microwaves with a frequency of 51.8GHz

Marutyan S.V., Petrosyan G.A., Karapetyan H.M., Marutyan S.A., Khachatryan L.D., Kalantaryan V.P.,

Muradyan A.

Конференция

Deamination of adenine compounds in different organs of rats with DMBA-induced cancer

G.Petrosyan, N.Avtandilyan, S.Marutyan

Конференция

The effect of Royal Jelly (RJ) on the biomass amount and colony forming ability of yeasts *C.guilliermondii* NP-4

Navasardyan L.H., Marutyan S.V., Marutyan S.A.

Конференция

Influence of silver nanoparticles obtained by the presence of royal jelly on survival of yeasts *Candida guilliermondii* NP-4 and on the activity of antioxidant enzymes

S. Marutyan, H. Karapetyan, S. Marutyan, L. Khachatryan

Конференция

Influence of X-irradiation on the activity of ATPase and enzymes of antioxidant system in yeasts *Candida guilliermondii* NP-4

S. Marutyan, A. Muradyan, H. Karapetyan, V. Khalantaryan, S. Marutyan, L. Khachatryan

---

Конференция

ROYAL JELLY AS A MEANS OF REGULATING PROCESSES DISTURBED BY EXPOSED MILLIMETER WAVES

Marutyan S.A., Karapetyan H.M., Muradyan A.R., Khachatryan L.D, Kalantaryan V.P., Marutyan S.V.

Конференция

Imaging analysis by electron microscopy of volutin granules formation in some species of bacteria during the growth, yeast and protozoa after the stresses

K.O. Hovnanyan, K.A. Sargsyan, N.L. Hovnanyan, S.V. Marutyan, M.K. Hovnanyan, A.A. Trchounian,

L.H. Navasardyan

Конференция

Influence of UV-irradiation on lipid peroxidation processes and the activity of plasmatic and mitochondrial ATPases of yeasts *Candida guilliermondii* NP-4

S. Marutyan, H. Karapetyan, S. Marutyan, A. Muradyan, T. Manutsyan

---

Конференция

The effect of royal jelly on biomass accumulation and antioxidant enzyme activity of the yeast *C. guilliermondii* NP-4

Marutyan S., Muradyan A., Karapetyan H., Marutyan S.

Конференция

The Effect of 51.8 GHz Microwaves on Nucleotide Deamination and ATPase Activity in *C. guilliermondii* NP-4 Yeast in the Presence of Royal Jelly

Marutyan S.A., Muradyan A., Hayrapetyan M., Marutyan S.V.

Конференция

The Influence of *Dicranium scoparium* Moss Extract on the Growth of the Yeast *Candida guilliermondii* NP-4

Gayane Semerjyan, Inesa Semerjyan, Syuzan Marutyan, Hasmik Karapetyan, Hripsime Ter-Sahakyan,

Seda Marutyan

Конференция

Changes in ATPase and Antioxidant Enzymes Activities in Yeast *Candida guilliermondii* NP-4 Exposed to Millimeter Waves

Muradyan Anna, Marutyan Syuzan, Hayrapetyan Meri, Karapetyan Hasmik, Marutyan Seda

---

Конференция

The Effect of Ionizing and Non-ionizing Radiation on the Quantitative Change of Proline in *C. guilliermondii* NP-4 Yeasts

Anahit Khnkoyan, Seda Marutyan, Hasmik Karapetyan

Конференция

Royal Jelly Enhances Recovery from UV-Induced Metabolic and Oxidative Stress in *Candida guilliermondii* NP-4

Syuzan A. Marutyan, Anna Muradyan, Meri Hayrapetyan, Hasmik Karapetyan, Seda V. Marutyan

---

Конференция

Effect of Royal Jelly on Antioxidant Enzymes and ATPase Activity of *C. guilliermondii* NP-4 Yeast Exposed to X-Ray Radiation

Seda Marutyan, Hasmik Karapetyan, Syuzan Marutyan, Anna Muradyan, Mery Hayrapetyan

---